

counting towards our connection

Vayikra - chapter 23

¹⁵ You shall then count* seven complete weeks after the day following the [Passover] holiday when you brought the omer as a wave offering, ¹⁶ until the day after the seventh week, when there will be [a total of] 50 days. [On that 50th day]* you may present new grain* as a meal offering to God.

¹⁷ From the land upon which you live, you shall bring two loaves* of bread as a wave offering. They shall be made of two-tenths [of an ephah] of wheat meal, and shall be baked as leavened bread. They are the first-harvest* offering to God.

Defers.

Now (the Torah) introduces the statement (regarding) the festival of Shavuot with the Omer because that is when the harvest of the Omer begins, and with the counting of the weeks, both of which relate to the festival that is called the harvest festival and the Feast of Weeks, at which time thanks is given to God, the Blessed One, for the appointed weeks of the harvest which He kept for us (based on Jeremiah 5:24). For indeed, the purpose of the festivals is (to occupy oneself with) prayer and thanksgiving, just as the appointed season of the month of Aviv is (for the purpose) of praying to God for the ripening of the ears and to give thanks for our freedom. And being that the success of the harvest depends on the climate of the season from the time of ripening until the harvest, as it says, שבעה שבועות, The appointed weeks of the harvest He keeps for us (Jeremiah 5:24), (therefore) the Omer is a thanksgiving for the Aviv, as though one is offering the first fruits of the field to the owner. The offering which accompanies it (verses 12,13) serves as a prayer for the future, and the counting is a remembrance of prayer each day, (while) the harvest festival is (an occasion for giving) thanks for the good harvest, (and) the festival of ingathering (Succos) is for the goodness of the ingathering.

3 חג שבועות - אגדת - 57

5

הרי שזוהי טעות גדולה שהרבה טועים בה והוא שמתפעלים ממעשי השי"ת רק כשהוא עושה נפלאות גדולות ברעש גדול או כאשר זוכים להשגות רוחניים משגבים ואין מתפעלים בכל יום תמיד ממי שנותן לחם ומימם צמרם ופשתם אף שברדאי מאמינים שגם אלו באו להם מאת ה', והסיבה לכך היא כי סוף סוף כל אלו הטובות נסתרו על ידי סדר של סיבה ומסובב ונראות כטבע ומנהגו של עולם, ואף שאנו יודעים שאינו כן מיימ בלי התבוננות עמוקה לא יתעוררו החושים להתפעלות.

6

והנה בביאור קרבן העומר - סוד הכאתו וסגולת עבודתו - יש דבר נפלא מהמהר"ל בספרו אור חדש על מגילת אסתר עה"פ ויקח המן את הלבוש ואת הסוס שמביא שם מגמור' ומדרש כי קרבן עומר הוא שעמד להם בימי המן כידוע שמרדכי היה עוסק עם תלמידיו בלימוד קמיצת קרבן עומר וכאשר ספרו כן להמן אמר להם אתא מלי קומצי קמחא דידכו ודחי עשרה אלפי ככרי כספא דחי. וביאר המהר"ל בזה"ל: כי העומר מביאין אל הקבי"ה בשביל שהוא מנתה הטבע ואין הטבע מעצמו... ולפיכך הבאת העומר הוא מן השעורין דוקא ב הטבע הוא חומרי... וכאשר רצה המן לעקור את ישראל לא היה יכול מפני שאנ מביאים העומר שאנו מקבלים השם יתברך לאלוקים שהוא מנהיג את העולם הטבעי כי הוא אדון הטבע וכי ע"ש.

7

הינא מדבריו שכאשר אנו מנביחים עצמינו להכיר שאפילו שעורים שהיו מאכל בהמה יש בגידולה גבורות ה' וחסדיו המרובים וכן על שאר הטב' רק השי"ת הוא אדונה ומנהיגה, אז ינהג הקבי"ה הכל לטובתנו כי כבר קבלו אותו לאלוק עלינו. והבן כי זהו עומק דברי החזו"א הנ"ל כי מעלה גדולה ה' להכיר שאפילו הפרט הפעוט ביותר בחיינו מכוון הוא מאתו יתברך.

ומה שהזכיר בדבריו שגם ענין הספירה הוא זכרון לתפלה יום יום על הצלחת הקציר, כן כתב גם האבודרהם בפירושו וז"ל: ויש אומרים טעם אחר מפני שהעולם בצער מפסח עד שבועות על התבואות ועל האילנות כדאיתא בפי"ק דר"ה תניא אייר יהודה מפני מה אמרה תורה הביאו עומר בפסח מפני שהפסח זמן תבואה הוא... ומפני מה אמרה תורה הביאו שתי הלחם בעצרת מפני שעצרת זמן פירות האילן הוא אמר הקבי"ה הביאו לפני שתי הלחם בעצרת כדי שיתברכו לכם פירות האילן... ולפיכך צוה הקבי"ה לספור ימים אלו כדי שזכור צער העולם ולשוב לו בלב שלם ולהתחנן לפניו לרחם עלינו ועל הבריות ועל הארץ שיהיו התבואות כתקונו שהם סיבת חיינו שאם אין קמח אין תורה, וזשי"ה (ירמ"ה ה' כ"ד) ולא אמרו בלבבם נירא נא את ה' אלוקינו הנותן גשם יורה ומלקוש בעתו שבועות חקות קציר ישמר לנו, אלא שבעה שבועות שבין פסח לעצרת, עכ"ל.

4

ראשית נקדים מה שמסרו בשם חזונו איש כאשר שמע שמקשים על סדר ברכות שמונה עשרה שמקדמים בה הבקשה על דעת ותשובה ורק אח"כ מבקשים רפואה ופרנסה, הלא צריך ללכת מן הקל אל הכבד והיינו מצרכים גשמיים לצרכים רוחניים. והשיב הוא שאין זה קשה כלל כי עיקר בנות עבודת התפלה הוא להרגיש בכל נימי נפשו שהוא נזקק בכל קיומו לאביו שבשמים ומתוך שאדם מבקש על רפואה ופרנסה הריהו קובע ומשריש יותר עמוק בלבו כי מפתחות הבריאות והמזון הם בידי שמים ושפיר עולים מן הקל אל הכבד שאפילו הפרט היותר פעוט בחיים מכוון מאתו יתברך.

Why do we need to combine faith with effort? And if we do, what exactly is the proper balance between them? How much faith must we put into our effort and how much effort into our faith?

Faith comes naturally to all people. Every person bases his life on faith and trust. Otherwise, how would he step onto a plane or take a morsel of food into his mouth? How does he know that the pilot is properly trained to fly the plane? How does he know that all the parts of the plane are in working order? How does he know the food in his mouth is not poisoned? Obviously, a person could not exist without faith. The question is where he invests his natural faith. Does he have faith in other people? Does he have faith in his own abilities? Or does he have faith in God?

The Jewish people have faith in God. We know that everything is in God's hands and that the efforts of people are really ineffectual without God's help. But what does it mean to have faith in God? Does it mean to have faith that He will do for us whatever we want done? If we have faith that God will make us rich, does that mean that He will make us rich? If we have faith that God will heal us, does that mean that He will heal us? Can we control God with our faith?

Not at all. Having faith is to believe that everything He chooses to do is good and just and that He can do whatever He wishes in all circumstances and situations.

Human beings also exist only by exerting an effort. They cannot expect to live like plants standing in the garden. They have to lift the food and put it into their mouths. Only small babies and invalids do not sit and stand and walk and dress themselves. All fully functioning human beings exert an effort in their day-to-day existence. But how much effort? Animals and birds do not work from nine in the morning to five in the afternoon and overtime during tax season. God "provides food for the beast, for young ravens that cry out" (Psalms 147:9). Only people have to invest such an enormously complex and sophisticated effort in their livelihood and sheer existence. Why is this so?

The *Chovos HaLevavos* gives two reasons. One is *bechinah*, testing. The process of *hishtadlus*, effort, provides the setting for the performance of *mitzvos*. There are laws and commandments that apply to every step in a person's efforts to exist; plowing, reaping, buying, selling, everything a person does in pursuit of his livelihood is governed, regulated and restricted by the *mitzvos* of the Torah. Everything provides him with an opportunity to demonstrate his loyalty and obedience to God. There is also a particular

Sometimes, a man runs into the synagogue, says his prayers quickly, and then he is out the door, in a big rush to get to the office. If he had a major business meeting with an important prospective client in the morning, of course, he would not be in such a rush to bring the meeting to a close and get back to the office. He would understand that the meeting is more critical to his success than any tasks waiting for him back at the office. But

He relies on his own efforts, but he also goes to the synagogue to show God that He also plays some role in the business. So he gives a passing thought to his upcoming business meeting during Shemoneh Esrei at the appropriate blessing, and even while he is asking God to help him at the meeting, he is also considering different ways to persuade the prospective client to sign on with him.

אמנם יש מדרגה גבוה מזאת והוא כאשר האדם לא רק מכיר הבורא בכל דבר אלא גם מבין ומכיר שכל מה שהוא נהנה מהבריאה נברא סוף מעשה במחשבת תחילה רק בשבילו וכל הנהגה שהוא רואה לפניו נעשית במיוחד לו לבדו, וכדברי הגמ' ברכות (נ"ה) אורח טוב מהו אומר כל מה שטרח בעל הבית לא טרח אלא בשבילו. והכרח זו מביאותו אל הודאה אחרת כי אינה דומה הודאה על כלל חסדי ה' להודאה על טובה מפורטת הנעשית לו במיוחד, וכן יוצרת הכרת טובה זו השתעבדות יתירה אל אדונו כמוך. ואם כן כאשר אמר הרמב"ן הניל בביאור תואר האדון ה' שהוא האדון המפרנס עבדיו ובנטלם פרס מלפניו יבאו אליו לראות מה יצום ע"ש, ודאי הכונה בזה היא שגועי לחיך באספנו כל מעשינו מן השדה לא רק שהשייט ברא ועשה כל אלה אלא שהכל נברא בשביל כל אחד ואחד מהמקבלים טובתו.

10 In addition to these two fundamental reasons, R' Eliyahu Dessler, in *Michtav Me'Eliyahu*, offers yet another. Effort also

serves to give the appearance that a person's livelihood is the result of natural processes. We find throughout the Torah that God clothes miracles in natural causes as much as possible. For example, the wind blew all night before the splitting of the Sea of Reeds (*Exodus* 14:21), although it could easily have been split simply by Moses raising his staff. If a person would earn his livelihood with no effort other than prayer, it would be an unmistakable miracle. Therefore, we clothe our faith in the illusion of effort.

This then is why we have to make an effort and cannot rely completely on faith. We do not have to exert an effort because God needs our assistance. God is perfectly capable of giving us all that we need, just as He provides food for the ravens. We have to exert an effort in order to perform all sorts of *mitzvos* that we wouldn't have the opportunity to encounter otherwise. We have to exert an effort in order to have a fighting chance in the battle against the *yetzer hara*. In other words, we have to exert an effort in order to accumulate the merit we need to gain God's blessings. We have to have faith that all blessings are in God's hands alone, and we have to make the effort so that we will become purified and worthy of receiving those blessings.

11 We should put no faith in our efforts, because our efforts are not the direct cause of our blessings. But we should put a lot of effort into our faith, because faith and closeness to God are the true sources of all the blessings we receive in life.

13 This man has supreme faith in his own efforts. He expects that his talents and cleverness will bring him success. But being a good and faithful Jew, he also believes that he could use a boost from God. A little help from Heaven is always welcome, especially when you're dealing with a reluctant but very important client. It does not occur to him that all his efforts have nothing to do with his success. It does not occur to him that the time spent in serious prayer is far more crucial to his success than any business meeting he may have on his schedule.

The man that has real faith, however, will invest all his efforts in his prayers. He understands that blessings come directly from God, that his efforts are no more than an obligation, a condition for success rather than a means to achieve success. He prays with all his heart, because he knows that this is the only effective way of achieving success. He understands that the most important effort is sincere prayer.

14 Then an interesting thing happens. As he concentrates more and more on his prayers, he draws ever closer to God. His faith becomes deeper and more textured, and he gains an even clearer understanding of the true nature of the world. He realizes more than ever that it is his prayer rather than his efforts that bring him success. He prays with more concentration and faith than he ever did before — which brings him to an even deeper faith in God. The cycle draws him higher and higher, bringing him the material and spiritual success that he needs to accomplish his purpose in life.

15 This same cycle works in the opposite direction as well. The person who invests his faith in his own efforts does not really have time for prayer. He rushes through his prayers and runs to his meeting. If the meeting does not go well, he tells himself he was not sufficiently prepared. So he prepares better for the next meeting. He regretfully has to cancel his Gemara class the night before the meeting, because he has too much paperwork to do. He stays up late until all his work is done. Finally, he falls into bed and gets a few hours' sleep. He comes bleary-eyed to the synagogue the next morning, stumbles through the prayers with less concentration than ever, jacks himself up with a few cups of strong coffee, and he is off to the meeting, perhaps with a quick word to God, "Please help me make this work." Then he finds himself struggling, and he cannot understand why it is so. It does not occur to him that he has misplaced his faith and misdirected his efforts.

17 The answer is that prayers do not change God's mind, they change the one who prays. A person who really embraces prayer with full seriousness enters the cycle of prayer and faith and becomes transformed. The more he prays, the greater his faith, the more worthy he is of God's blessings.

When a person stands before God with humility and faith and pleads for his livelihood, God listens. "Yesterday you didn't recognize that health, wealth and happiness come from Me," says God. "Yesterday you thought you were a tough guy who could accomplish anything he set his mind to do. You had such overwhelming faith in yourself and your skills and talents, so I decreed that you should be completely on your own. If you have faith in yourself, prosper or suffer by it alone. But now you stand before Me with a contrite heart. Now you are ashamed of your foolishness, of your former arrogance. Now you are a different person. You are no longer that arrogant man from whom I turned away yesterday. You are My faithful son, and I will give you what you need. Yesterday's decree does not apply to you."

16 The connection between faith and prayer is very profound. It is not simply that a person who has faith understands that he must pray to achieve success. The effectiveness of prayer derives from the very essence of faith. The greater the faith, the more effective the prayer. Why is this so?

Let us consider for a moment why prayer should help at all. A person is having difficulty earning a livelihood. He does not have enough money for his expenses, and he is sliding into debt. If this is happening, God clearly has ordained that it should be so. What good then is it for a person to plead with God for a reprieve?

The commentators explain that it is impossible for a person to persuade God to change His mind. After all, how could such a thing be? A person cries out to God, "I know that my fortunes are in Your hands. I know that my business is failing because You want it to fail. Please let me make a decent living." What does this person expect from God? Does he expect God to say, "All right, you seem like a nice fellow, so I'll disregard My earlier plans and give you what you want"? It doesn't make sense. Now if a person were to repent and make a renewed commitment to Torah study and *mitzvos*, we can see how that would be effective. But prayer alone? Why should it work?

18 The more we pray, the greater our faith, the more clearly we see God's hand in everything, the worthier we are of receiving God's blessings, the more we invest our efforts in prayer. This is the cycle of prayer and faith.

So this is the system. It is a process of growth that requires time and patience. It starts with being a bit more aware of what we say when we pray, of concentrating on the words and their meaning. It starts with giving priority to the prayers and not rushing through them. Little by little, it will dawn on us with a sense of reality that we are standing face to face with the King of Kings, the Master of the Universe, and we will tremble with awe and reverence. It will dawn on us how powerless we are and how insignificant are our efforts, and we will realize that the keys to all we desire are right here where we stand and that everything else is an illusion. This is the discovery of faith. This is the road to success.

19 ארבע מאת ה' ע"ה

ביצור היא הקריאה בעת צרה, שהיא יסוד ועיקר לכל סוגיות התפילה, וכן מצאנו בחז"ל שסתם תפילה נקראת בקשת רחמים, וכן הוא הלכה שותפילה צריכה להיות בדרך תחנונים דוקא, כעני המבקש על מחסורו, שזו היא עיקר צורת מהות התפילה.

20 וזנה הרמב"ן בספר המצוות, שחולק על הרמב"ם דס"ל דמצות עשה דאורייתא להתפלל בכל יום, וס"ל להרמב"ן להתפלל כל יום אינה מצוה דאורייתא, ומסיק ואומר וז"ל, ומה שדרשו בספרי ולעבדו זה תלמוד ד"א זו תפילה, אסמכתא היא, או לומר שמכלל העבודה שנלמד תורתו ושנתפלל אליו בעת הצרות ותהיינה עינינו ולבנו אליו כעני עבדים אל יד אדונייהם וכו', עיין שם. והביאו החינוך במצוה תליין, וז"ל, ואולם אין לנו בתורה בואת המצוה זמן קבוע לעשותה, מפני כן מספקין רבותינו בענין, הרמב"ם ז"ל כתב בחיבורו הגדול שמצוה הוא להתפלל בכל יום, והרמב"ן ז"ל תפש עליו ואמר שהתורה לא ציותנו להתפלל בכל יום וכו' והוא כמספק יאמר שהמצוה הוא להתפלל ולעזוק לפני הא-ל ב"ה בעת הצרה, וכו', ובסוף המצוה כתב, ונוהגת מצוה זו בכל מקום ובכל זמן בו"כ, ועובר ע"ז ועמד יום ולילה בלא תפילה כלל ביטל עשה זה כדעת הרמב"ם ז"ל ומי שצר לו ולא קרא אל השייית להושיעו בטל עשה זה כדעת הרמב"ן ז"ל ועונשו גדול מאד שהוא כמסיר השגחת השייית מעליו, עכ"ל. הרי שמעתיק את שיטת הרמב"ן להלכה.

יש להעיר כאן תלכה נוראה למעשה, דכל אימת דאירע לאדם אוזה ענין של צרה, הרי נתחייב הוא מיד במצות עשה מן התורה של תפילה. והיא נפקיית גדולה למעשה, כגון מי שכבר התפלל בבוקר, ואח"כ בדרכו לעסקיו נודמנה לו אוזו צרה, כגון כאב גדול, או ענב בענינו החשובים לו מאד, הרי לשיטת הרמב"ן שהביאו החינוך להלכה, נתחדשה לו ברגע זה מצות וחיוב מהתורה של תפילה מחמת שהיא לו עכשיו עת צרה. אמנם לשיטת הרמב"ם כבר יצא ידי חובתו במה שהתפלל כבר באותו היום, אבל להרמב"ן נתחייב מדאורייתא להתפלל עכ"פ תפילה קצרה, וצריך עיון בדין זה לדעת מהו השיעור שתהא נקראת צרה להתחייב עליה מן התורה לדעת הרמב"ן.

22 ומספרים על הרב מבריסק מרן הגר"י וצ"ל שהיו נפליים מפני תפילות גם באמצע דיבורו עם אנשים, דהיה מרגלא בפומיה - לישועתך קויתת ה'. ורגילים לפרש, שהיה זה מחמת עוצם דבקותו לבוראו שהיה קרוב תמיד לבקש בתפילה, ואע"פ שאין ספק שזו אמת, אמנם נראה שיש כאן עוד יסוד בזה, שהוא מרוב דקדוקו במצוות, חשש בכל עת לשיטת הרמב"ן שהייתם בתפילה בעת צרה, שהרי באמת קשה מאד למדוד השיעור בזה מדאורייתא מה נקראת צרה, ולכן מרן הרב ז"ל כאשר שוחח עם פלוני, והיה צריך ליעצו עצה הוגנת, עוצם האחריות שהרגיש שלא לסטות מן האמת, היה אצלו בגדר של עת צרה, ונמצא שהתחדש לו עכשיו חיוב תפילה דאורייתא. ואף שאינו ברור כל כך לפרש כן בהנהגת מרן הגר"י ז"ל, אבל לכאורה הדברים אמיתיים הם לעצמם.

25 ומוטלות על האדם העבודה להשלים טבע זה אשר הוטבע בנפשו, לקשרו למקור הישועות האמיתי, ולהקנות לעצמו בהרגל טבע שני, לזכור תמיד מיהו זה העומד קרוב אליו תמיד לשמוע צעקות ולהושיעו.

* ובענין הדחיפה הטבעית שיש לכל אדם להתקרב להקב"ה בשעת צרתו, לולא דאינו כדאי הייתי אומר דאינו כן כלל, אלא להיפך. משל לנוסע בעגלה, שנדמה לו שעצי היער רצים לקראתו, ובאמת אינו כן, אלא מחמת ריצתו אליהם נדמה לו כך, ואין העין מבחנת בזה מי רץ לקראת מי. כן הוא בדבר זה ממש, שבשעת צרה רץ הקב"ה כביכול ומתקרב לאדם לסייעו, כמשי"כ עמו אנכי בצרה, ולעיוניו נדמה שהאדם רץ אליו יתב', אבל באמת אינו כן אלא הקב"ה הוא הרץ אלנו להתנשע.

26 ובאמת שקשה לומר בזה פשוט. אבל בספר החינוך כתוב (מצוה ש"ו): "משרשי המצוה על צד הפשט, לפי שכל עיקרן של ישראל אינו אלא התורה, ומפני התורה נבראו שמים וארץ וישראל... והיא העיקר והסיבה שנגאלו ויצאו ממצרים כדי שיקבלו התורה בסניו וקיימה... שבשכיל זה הם נגאלים והיא תכלית הטובה שלהם. וענין גדול הוא להם, יותר מן החירות מעבדות... ומפני כן, כי היא כל עיקרן של ישראל ובעבורה נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלו אליה, נצטוונו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה, להקנות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו, כעבד ישאף אל (איוב ז, ב), וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיעא לחירות, כי המנין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא. והוא שאנו מניין לעומר, כלומר כך וכך ימים עברו מן המנין, ואין אנו מניין כך וכך ימים יש לנו לזמן, כי כל זה מראה בנו הרצון החזק להגיע אל הזמן..." ע"ל. (ובאמת שדבריו צ"ב שהיו מקדשים את החודש על פי הראיה, ואם אסיר וסיון יהיו חסרים או המנין של חמישים יום לא יתאים ליום מתן תורה בסניו, ואם כן כיצד אפשר לומר שהמנין הוא לקראת קבלת התורה בסניו?)

ההקדשה מפורסמת, הרי כשסופרים לקראת דבר שמתכים לו סופרים את הימים שנותרו ולא את הימים שכבר חלפו עברו. ולמשל, ילד לפני בר-מצוה יספור וימנה כך וכך ימים נותרו לי עד לבר-מצוה. כך גם לפי דברי החינוך, לכאורה היו צריכים להתחיל במנין ארבעים ותשע יום כנגד ארבעים ותשע הימים שנותרו עד קבלת התורה, ואחר כך ארבעים ושמונה, וכן הלאה והלאה.

23 ובאמת דבר זה הוא ענין של הרגל שעם קצת מאמץ יהפוך אצלו לתיוט לטבע, והיא מעלה נפלאה שעל כל צער או ענין נחוץ שמזדמנים לו לאדם יתחנן מיד בתפילה קצרה להקב"ה. וכמה נפלאים הם דברי החינוך בזה שכתב שהעובר על זה הריהו כמסיר השגת השי"ת מעליו, דהרי פשוט דבכל ענין שמזדמן לו לאדם, אם היה עומד סמוך לו ידיו ובידו לעזור, הרי מיד היה מבקש את עזרתו. וכגון מי שעולה בסולם ומרגיש שהסולם מתנענע תחתיו, הרי בטבע צועק הוא לעומד למטה שיחזיק לו את הסולם, וא"כ מי שיוזע ומרגיש את המציאות הפשוטה שהשי"ת קרוב אלינו תמיד, למה לא לומר בפשטות - "רבונו של עולם - לישועתך קויתת ה', אנו בבקשה החזק לי את הסולם שלא אפול!"

24 ויש כאן עוד נקודה חשובה, שהאדם בטבעו, הגם שאין מישהו על ידו - צועק הוא בתוך פנימיותו לעצמו, וכגון במשל הקודם, אומר לעצמו, "אוי! הולאי שחסולם לא יפול". וכן אדם שרעב - "הולאי שיהא לי מה לאכול" וכדו, ותכונה זו היא דחף טבעי לבקש עזרה על כל ענין מהעומד קרוב אליו, אם זה חבירו שנמצא לידו, הרי מבקש וצועק אליו שיעזור לו, ואם אין מישהו סמוך לו, הרי הוא עצמו קרוב לו, וצועק הוא כמבקש מעצמו. ותכונה זו טבע הבורא באדם, שכמו שטבע הקב"ה לכל בעל חי תכונה לברוח מכל מזיק, וכמו שיש לאדם עצמו עפעפים להגן על עיניו, וצלעות להגן על לבו, כן הוא חוש ההצלה הטבעי בנפש האדם, לצעוק ולבקש עזרה על כל צרה מתקרבת לו, שזו היא הצלתו. אבל המתבונן יראה שבעומק הענין, טבע זה הוא התעוררות מן השמים בלב כל אנוש לבקש על כל צרה ממקור הישועות דוקא, שהקב"ה הוא זה שקרוב מכל קרוב, ולאמתו, זוהי הצלה לו מכל צר.

זהו איפוא ההבדל. אילו היו ממתנינים לקבלת התורה והיו סתם חמישים יום באמצע, או בודאי שהיו מונים את הימים שנותרו, כי היו בתכים שכבר יחלפו ויעברו ימים אלו המעכבים את קבלת התורה. אבל באמת ימים אלו הם הרי ימי הכנה ובנין לקראת קבלת התורה. ובאופן שאתרי יום אחי של בנין ראויים יותר לקבלת התורה, ואתרי יומיים ראויים יותר, אחרי שלש עוד יותר, וכך הלאה והלאה, עד שבמלאות ארבעים ותשע יומיים כבר ראויים לחלוטין לקבלת התורה.

And that is why we count from Pesach and not toward Shavuot. We cannot cause Shavuot; we can build the path. We build on the omer, on what we have as a beginning at Pesach. That is our focus: "Today is one day of the omer" — we have built one day; "Today is two days of the omer" — we have built two days. When we have built forty-nine correctly, Shavuot takes over! And we and our counting become a higher reality, "Ve'haya

30 Counting days, creating time. We should not be passively riding time; we should be building our lives, causing time to become real. Passively drifting through time allows time inexorably to dissolve life; building life by building its elements

שואל בעל ה"כתב סופר" מתי משמעות "וספרתם לכם", לכאורה מספיק היה אילו נאמר רק "וספרתם" ומבאר ש"לכם" בא להורות שאין ספירת שבעת השבועות נאח למנין הימים האלה מבחינה כמותית גרידא, אלא עיקר הספירה מכוונת לבחינת איכות הנהגת האדם בכל פרטי מעשיו ועניויו. משמעות "לכם" דומה לפי זה למשמעות "לך לך מארצך" האומר לאברהם שפירש רש"י: "לך — להנאתך ולטובתך". וכן מצינו בעוד מקומות ש"לך" משמש בהוראה זו. אם כן, אף כאן בא הכתוב לרמוז שהספירה היא לתועלת נפש האדם ולטובתו — להתקדש ולהטהר ביותר במשך זמן שבע השבועות האלה מכל התאוות הטבעיות והמחשבות המחנות.

נמצא, שעצם מהותם של ימים אלו כאילו תוכנים הם מעמנו למלאות עם תוכן. שכן כאמור, מצד הסדר הפשוט הספירה היתה צריכה להיות

ובאשר אנחנו מתקדמים לחג השבועות, אנחנו צריכים לבנות אדם עם תוכן. שלא נסתפק בכך שנצטייר בתמותת כן תורה, אלא שנשיג בנין פנימי אמיתי של כן תורה. וזהו המובן של שבע כפול שבע, לבנות לא רק את התמונה של האדם אלא את האדם עצמו.

וביתר ביאור להבין הענין של שבע כפול שבע, דהנה שבע זהו שלימות, וכיון שאנו רוצים שהשבע יהיה בו תוכן ועומק ולא חיצוני בלבד, אי"כ אנו צריכים שכל חלק מחלקי השבע יהיה גם כפול שבע, וזהו השלימות הגמורה, שהשבע הוא מושלם מכל צד, שבע כפול שבע.

36

היוצא מדברינו הוא שהרמו הפשוט במצות ספירת העומר הוא שהאדם צריך לבנות את כל חלקי ה"אדם" שלו, ולבודק עד כמה הוא כאדם, מיוחד ליתוד ה'. ספירת העומר ענינה לבנות את היהודי, שהוא יהיה מיוחד לה' ותכרך לבדו, ושכל חלקיו ההיינה תמימות בשלימות הארבעים וחשע יום לקראת מתן תורה, וכך לעמוד על הר סיני ולומר נעשה ונשמע.

37

דהנה, כאשר אדם מיוחד את כל עצמיותו ליתודו יתכרך הדבר יתבטא בכל מהלך חייו. והרי דוגמאות אחדות:

מגיע אברך לכולל ומתיישב ללמוד. בשעת הלימוד האווירה בכית המדרש היא של שלחבת אש קודש, ריחאת דאורייתא. אך, בגמר הלימוד הוא יוצא החוצא והוא צמא, והנה לפניו ברז מים. הוא תופס לו איזה כוס, "חוטף" ברכה ושוחה את המים. הוא אפילו לא חושב מי נתן לו את המים, כי כל מה שעובר בראשו באותו הרגע הוא "חס לי, ואני צמא". באותו רגע הוא שוכח רח"ל את בורא העולם. זה דוגמא של רגע בחיים בלי יתוד ה'. או כאשר בן תורה לוקח עתון בבין הסדרים, או מדבר לשה"ר. אלו הן פגיונות בהנהגה של יתוד ה'.

38

והנה יש כל מיני "חורים בראש". יש כאלו שאמנם הופכים את האדם לבעל מום אבל לא פוגמים בכל מהותו. אבל יש שהחור הוא ר"ל במקום שהאדם נעשה עייף "טרופה", ואז החור פוגע ופוגם בכל מהות האדם שלו.

40

והנה, כמו שבגשמיות יתכן ואדם יסתובב שנים רבות ויראה כאדם בריא, אך כביקורת שיגרתיה אצל רופא יתגלה לו שמקונו בתוכו רח"ל מחלה נוראה, למרות שהוא לא מודע אליה, כך הדבר גם ברוחניות: יש אנשים בריאים שלומדים ומתפללים, אבל הם מסתובבים עם כל מיני חורים בראש, והכוונה לבעיות בהשקפה או כמדות. והח"ח אומר שזו לא סתירה, כך הקב"ה ברא את העולם.

39

והדברים פותחים בפנינו צוהר חדש בצורת חשבון הנפש שעלינו לערוך עם עצמנו. רגילים היינו לבהון את עצמנו באופן שהמוצע הוא שקובע את המודיגה שלנו. היינו רגילים לומר שאדם שלומד, מתפלל וגומל חסדים מחוץ, ומאידך הוא נכשל מדי פעם בדיבור אסור או כעס, הוא צדיק בתחשיבים, ששים או שבעים אהו. אכל הח"ח גילה שהמבט הנ"ל בטעות יסודה, כי יתכן שאדם בהרבה שטחים יהיה מושלם אבל יש נקודות שבהם הוא כלום, שם יש לו חורים.

41

המיוחד בימי ספירת העומר היא ההודמנות לאדם לספור את האישיות שלו, שהוא שבע כפול שבע, לקראת מתן תורה. עליו לבהון את עצמו עד כמה שהוא מיוחד לקב"ה, שזה יתוד ה'.

41

ובאמור, "חורים" אלו הם מסוכנים במיוחד, כי אפשר להסתובב שנים רבות מבלי להרגיש בהם כלל. אולם לכן ניעדו ימי ספירת העומר, שהאדם יעבור על עצמו במשך שבעה שבועות תמימים, להפוך את עצמו ל"תמים" ושלם, בלי שום חור, רק קדוש ומיוחד ליתודו יתברך.

עדי כאן ביארנו את הטעם והרמו למצות הספירה, דהיינו שהימים הם ימי י לקראת קבלת התורה. אולם עדיין נותר לבאר את מה צריך לספור. האם פור ימים של בנין של מידות טובות? שמה של התמדה? או תפילה - ישך ארבעים וחשע יום נועלה במעלות התפילה? (ובשם הסבא מקלם "ל מובא שהימים שסופרים הם כנגד המ"ח דברים שהתורה נקנית בהם. זים אלו צריך לבנות את קניני התורה).

ובאמת זו הערה גדולה מדוע לא כתוב מפורש מה הוא תוכן ימי הספירה.

3

ומעתה כאשר נשאלה השאלה, איזה מנין מונים ואיזה ספירה סופרים ספירת העומר, התשובה היא, מונים ימים. אבל איזה ימים? ימים של הקב"ה. והיות וה' אלקים אמת והוא לבדו אמת ואין חוץ ממנו יתברך, אם כן בהכרח שהימים האלו שמונים הם ימים של יתוד ה'. לא צריכים להסבין את זה, כמו שלא צריכים להסבין לזכונס לחנות באמריקה שהסכום הנקוב הוא כדולרים. כך פשוט שימים אלו צריכים להיות מיוחדים לשם ה' והרמב"ם בהלי יסודי התורה (פ"א ה"ב) כותב: "ואם יעלה על הדעת שהוא אינו מצוי, אין דבר אחר יכול להמצאות". ושם (ה"ג-ד): "ואם יעלה על הדעת שאין כל הגמצאים מלכדו מצויים הוא לבדו יהיה מצוי, ולא יבטל הוא לבטולם, שכל הגמצאים צריכין לו והוא ברוך הוא אינו צריך להם ולא לאחד מהם, לפיכך אין אמתתו כאמתת אחר מהם. הוא שהנביא אומר וה' אלהים אמת (ירמיה י, י), הוא לבדו האמת ואין לאחר אמת כאמתתו. והוא שהתורה אומרת אין עוד מלבדו, כלומר אין שם מצוי אמת מלבדו כמותו". מה יש בעולם? יש רק ה' יתברך, יתוד ה'. והיות ויתוד ה' הוא כל המציאות, אם כן אלו הם הימים של הקב"ה, ואלו הם הימים שצריכים לבנות. ארבעים והשעה ימים שבהם יתבטא בכל מעשינו יתוד השי"ת.

42

והח"ח מספרים לנו (מכילתא יתרו, ט') שבמעמד הר סיני לא היו תרשים, עיוריים, אלמים או כל מום אחר. כולם נתרפאו, וכל אחד עמד לפני הר סיני כאדם השלם. וכך גם אנחנו צריכים "לסתות חורים" ולהגיע לקבלת התורה בשבועות, כאנשים שלימים.

יתוד ה' צריך להתרשע על כל מעשינו, אין עוד מלבדו!